

Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки

Бібліотека

Давня історія України

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик

ЛУЦЬК – 2015

Мета бібліографічного покажчика – з найбільшою повнотою подати бібліографічну інформацію по темі «Давня історія України» (нормативна дисципліна «Давня та середньовічна історія України»), яка вивчається у Східноєвропейському національному університеті ім. Лесі Українки, для забезпечення навчальної і науково-дослідної роботи студентів.

Бібліографічні матеріали згруповано за розділами:

1. *Стародавнє населення України у кам'яну добу*
2. *Епоха міді на території України*
3. *Стародавнє населення України в епоху бронзи*
4. *Залізна доба на території України*
5. *Античні держави Північного Причорномор'я*
6. *Проблема походження слов'ян. Джерела та література про слов'ян*
7. *Економіка та соціальний розвиток давніх слов'ян*
8. *Історична наука про походження держави у східних слов'ян*

Розміщення джерел у межах розділів – за алфавітом прізвищ авторів або за назвою документа. Позиції пронумеровані. Всі описи мають шифр, що полегшить пошук літератури.

Література, яка вміщена в покажчику, є наявною у фондах бібліотеки.

1. Стародавнє населення України у кам'яну добу

1. Археологічні пам'ятки Прикарпаття і Волині кам'яного віку / Акад. наук Укр. РСР, Ін-т сусп. наук ; [редкол.: О. П. Черниш та ін.]. - Київ : Наук. думка, 1981. - 312 с.
63.48(4УКРЗ)
А 87
2. Археология Прикарпатья, Волыни и Закарпатья : Каменный век : [монография] / Акад. наук УССР, Ин-т обществ. наук АН УССР ; [авт.: Р. Т. Грибович и др.]. - Киев : Наук. думка, 1987. - 132 с.
63.4(4УКР)
А 87
3. Бойко О. Д. Початок формування людської цивілізації на території України : Палеоліт. Мезоліт. Неоліт // Історія України : навч. посіб. [для студ. ВНЗ] / О. Д. Бойко ; М-во освіти і науки України. - 3-є вид., допов. - Київ, 2010. - С. 9-17.
63.3(4УКР)я73
Б 77
4. Бунятян К. П. До реконструкції способу життя скотарів степової смуги Північного Надчорномор'я / К. П. Бунятян // Наук. зап. / Києво-Могила. акад. - Київ, 2002. - Т. 20, ч. 1. - С. 155-159.
95.4(4УКР)
К 38
5. Винокур І. С. Кам'яний вік // Історія лісостепового Подністров'я та Південного Побужжя від кам'яного віку до середньовіччя / І. С. Винокур. - Київ ; Одеса, 1985. - С. 9-25.
63.48(4УКР)
В 49
6. Винокур І. С. Палеоліт. Мезоліт. Неоліт // Археологія України : підруч. для студ. іст. спец. ВНЗ / І. С. Винокур, Д. Я. Телегін ; М-во освіти і науки України. - Тернопіль, 2004. - С. 17-62.
63.48(4УКР)я73
В 49
7. Дорошенко Д. І. Доісторичне минуле нашого рідного краю. Населення української землі в дослов'янські часи : Старокам'яний вік. Новокам'яний вік // Історія України / Д. І. Дорошенко. - Вид. 5-е. - Нью-Йорк, 1957. - С. 3-6.
63.3(4УКР)
Д 69
8. Залізняк Л. Л. Гребениківська мезолітична культура: походження, хронологія, історична доля / Л. Л. Залізняк // Археологія. - 2006.- № 4. - С. 3-18.
9. Залізняк Л. Л. Дослідження кам'яної доби в Україні за роки незалежності / Л. Л. Залізняк // Археологія. - 2002. - № 2. - С. 135-140.
10. Залізняк Л. Л. Мезоліт лісостепу Центральної України / Л. Л.

Залізняк // Археологія. - 2004. - № 4. - С. 3–17.

11. Залізняк Л. Л. Періодизація та культурна диференціація верхнього палеоліту України / Л. Л. Залізняк // Археологія. - 2010. - № 4. - С. 3-18. - Бібліогр.: с. 16-18.

12. Залізняк Л. Л. Фінальний палеоліт. Мезоліт / Л. Л. Залізняк // Україна: хронологія розвитку / [авт. кол. 1 т.: О. О. Григор'єва та ін.]. - Київ, 2008. – Т. 1. – С. 78–107.

63.3(4УКР)

У 45

13. Каменный век на территории Украины : Некоторые аспекты хозяйства и этнокультурных связей : сб. науч. тр. / АН УССР, Ин-т археологии ; [отв. ред. В. И. Неприна]. - Киев : Наук. думка, 1990. - 128 с.

63.4

К 18

14. Кам'яна доба // Археологія України : курс лекцій : навч. посіб. / Л. Л. Залізняк, К. П. Бунятян, В. М. Зубар, О. П. Моця ; за ред. Л. Л. Залізняка. - Київ, 2005. – С. 24–105.

63.48(4УКР)я73

А 87

15. Колесник О. В. Система природокористування у середньому палеоліті Донбасу / О. В. Колесник // Археологія. – 2002. – № 1. – С. 567–66.

16. Коноченко О. М. Типологія мезолітичних жителів України / О. М. Кононенко // Наук. зап. / Києво-Моги́л. акад. – Київ, 2002. – Т. 20, ч. 1. – С. 163–166.

95.4(4УКР)

К 38

17. Король В. Ю. Передісторія українського народу : Палеоліт. Мезоліт. Неоліт // Історія України : навч. посіб. / В. Ю. Король ; М-во освіти і науки України. - Вид. 2-е, допов. - Київ, 2008. – С. 9–11.

63.3(4УКР)я73

К 68

18. Культурна тяглість в українських землях в доісторичні часи : Ранній палеоліт. Середній палеоліт. Мезоліт. Неоліт // Історія України : навч. посіб. для студ. ВНЗ / М. О. Скрипник, Л. Ф. Домбровська, В. М. Красовський, О. І. Домбровський ; М-во освіти і науки України, Одес. держ. екон. ун-т ; під ред. М. О. Скрипника. - Київ, 2003. – С. 30–34.

63.3(4УКР)я73

I-90

19. Кухарчук Ю. В. Кам'яна доба України. Палеоліт / Ю. В. Кухарчук // Україна: хронологія розвитку / [авт. кол. 1 т.: О. О. Григор'єва та ін.]. - Київ, 2008. – Т. 1. – С. 8–77.

63.3(4УКР)

У 45

20. Лазарович М. В. Становлення і розвиток людського суспільства :

Палеоліт. Мезоліт. Неоліт // Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2008. – С. 15–17.

63.3(4УКР)я73

Л 17

- 21.Литвин В. М. Ранній палеоліт. Пізній палеоліт. Людське суспільство епохи мезоліту // Історія України : підручник / В. М. Литвин. - 2-е доопрац. та допов. - Київ, 2008. – С. 9–13.

63.3(4УКР)я73

Л 64

- 22.Манько В. О. Комплекс нижнього шару стоянки Сабівка 1 і проблеми конвергентного розвитку археологічних культур у мезоліті / В. О. Манько // Археологія. – 2004. – № 4. – С. 35–52.

- 23.Мацкевич Л. Мезоліт Ікво-Вілійського межиріччя / Л. Мацкевич // Минуле і сучасне Волині : Олександр Цинкаловський і край : матеріали ІХ наук. іст.-краєзн. міжнар. конф., 20-23 січ. 1998 р. / [Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; відп. ред. Г. В. Бондаренко]. - Луцьк, 1998. – С. 174–176.

63.3(4УКР-4ВОЛ)я431

М 62

- 24.Моця О. П. Кам'яний вік / О. П. Моця // Історія України : навч. посіб. / В. Ф. Верстюк, О. В. Гарань, О. І. Гуржій, В. М. Даниленко ; М-во освіти України ; [під ред. В. А. Смолія]. - Київ, 1997. – С. 5–8.

63.3(4УКР)я7

І-90

- 25.Охріменко Г. В. Волинська неолітична культура : [монографія] / Г. В. Охріменко ; Полісько-Волин. народознав. центр Ін-ту народознав. НАН України. - Луцьк : Волин. обл. друк., 2001. - 152 с.

63.4(4УКР-4ВОЛ)2-41

О-92

- 26.Охріменко Г. В. Кам'яна доба на території Північно-Західної України (ХІІ-ІІІ тис. до н.е.) / Г. В. Охріменко. - Луцьк : Волин. обл. друк., 2009. - 520 с.

63.48(4УКР)

О-92

- 27.Охріменко Г. В. Населення Волині в праісторичні часи : Розвиток матеріальної та духовної культури / Г. В. Охріменко ; Волин. обл. т-во краєзнавців, Волин. краєзн. музей. - Вид. 2-е, допов. - Луцьк : Волин. обл. друк., 2004. - 252 с.

63.48(4УКР-4ВОЛ)

О-92

- 28.Охріменко Г. В. Неоліт Волині. Ч. 1 : [зб. ст. і публ.] / Г. В. Охріменко ; Полісько-Волин. народознав. центр [та ін.]. - Луцьк : Де Марк, 1994. – 120 с.

63.4(4УКР-4ВОЛ)

О-92

- 29.Павлів Д. Давнокам'яна доба (палеоліт). Середньокам'яна доба (мезоліт). Доба неоліту (новий кам'яний вік) / Д. Павлів // Історія

України : підруч. для студ. ВНЗ / В. Баран, Л. Войтович, Я. Грицак, О. Зайцев ; М-во освіти і науки України ; відп. ред. Ю. Сливка. - 3-є вид., перероб. і допов. - Львів, 2002. – С. 3–8.

63.3(4УКР)я73

I-90

30. Палеоліт. Залюднення території України. Мезоліт – доба мікролітів, лука і стріл. Племена неоліту. Виникнення землеробства і скотарства // Давня історія України : у 2 кн. : навч. посіб. для студ. ВНЗ / П. П. Толочко, Д. Н. Козак, С. Д. Крижицький, О. П. Моця ; М-во освіти України. - Київ, 1994. – Кн. 1. – С. 11–45.

63.3(4УКР)2я73

Д 13

31. Панченко Ю. В. До етнічної належності неолітичного населення Північно-Східної України / Ю. В. Панченко // Археологія. – 2002. – № 4. – С. 7–13.

32. Піструїл І. В. Різці пізньопалеолітичного поселення Анетівка 2 / І. В. Піструїл // Археологія. – 2003. – № 4. – С. 55–65.

33. Полонська-Василенко Н. Д. Кам'яний вік // Історія України : у 2 т. / Н. Д. Полонська-Василенко. - 3-є вид. - Київ, 1995. – Т. 1 : До середини XVII століття. – С. 41–48.

63.3(4УКР)

П 52

34. Поява людини на території сучасної України : палеоліт і мезоліт. Неолітична революція // Історія України : навч. посіб. для студ. неіст. спец. / Р. Д. Лях, В. І. Ізюмов, Ю. М. Красноносів, С. Р. Лях ; М-во освіти України. - Донецьк, 1998. – С. 10–12.

63.3(4УКР)я73

I-90

35. Сало Б. Кремнеобробний комплекс поселення Кривохижинці і на р. Жван у Середньому Подністер'ї / Б. Сало, І. Назар // Археологічні дослідження Львівського університету : зб. наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: Л. Войтович та ін.]. - Львів, 2012. - Вип. 14/15. - С. 152-170. - Бібліогр.: с. 168-169.

63.48(4УКР)я54

А 87

36. Сминтина О. В. Поняття жилого простору в контексті дослідження ранньомезолітичних культур степової України / О. В. Сминтина // Археологія. – 2002. – № 1. – С. 44–51.

37. Стародавній кам'яний вік (палеоліт). Новий кам'яний вік (неоліт) // Нариси стародавньої історії України / АН УРСР, Ін-т археології ; [редкол.: С. М. Бібіков та ін.]. - Київ, 1957. – С. 9–52.

63.3(4УКР)

Н 28

38. Степанчук В. М. Динаміка заселення території України в нижньому, середньому і на початку верхнього палеоліту / В. М. Степанчук // Археологія. – 2006. – № 1. – С. 3–12.

39. Степанчук В. М. Житлова конструкція стоянки Міра : [у степовій

зоні України] / В. М. Степанчук // Археологія. – 2006. – № 1. – С. 3–12.

- 40.Товкайло М. Т. Неоліт України / М. Т. Товкайло // Україна: хронологія розвитку / [авт. кол. 1 т.: О. О. Григор'єва та ін.]. - Київ, 2008. – Т. 1. – С. 108–135.

63.3(4УКР)

У 45

- 41.Фурман В. Кремінь як перша корисна копалина людей кам'яного віку на Поділлі / В. Фурман // Вісник Львівського університету. Серія геологічна / [М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; редкол.: М. М. Павлунь та ін.]. - Львів, 2009. - Вип. 23. - С. 184-202. - Бібліогр.: с. 201-202.

26.3я54

Л 89

- 42.Черниш О. Територія Подністров'я в епоху палеоліту: стан дослідження / О. Черниш // Записки Наукового товариства ім. Т. Шевченка : [зб. наук. пр.] / Наук. т-во ім. Т. Шевченка у Львові ; [ред. О. Купчинський]. - Львів, 1991. – Т. 222 : Праці історико-філософської секції. – С. 9–24.

63

3-32

- 43.Чмихов М. О. Доба найдавнішої людини (епоха палеоліту) // Археологія та стародавня історія України : курс лекцій : навч. посіб. для іст. спец. ун-тів та педін-тів / М. О. Чмихов, Н. М. Кравченко, І. Т. Ченяков ; М-во освіти України. - Київ, 1992. – С. 41–62.

63.4(4УКР)

Ч-74

- 44.Шабала Я. М. Стародавнє населення України у кам'яну добу // Історія України : посібник-практикум / Я. М. Шабала ; М-во освіти і науки України. - Луцьк, 2008. – С. 6–10.

63.3(4УКР)я7

Ш 12

- 45.Яцечко Т. В. Стоянка Куличівка як археологічне джерело вивчення заселеності території міста Кременця в палеолітичний період / Т. В. Яцечко // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; голов. ред. І. Я. Коцан. - Луцьк, 2007. - № 1. - С. 244-248.

95.4

В 67

2. Епоха міді на території України

- 46.Бойко О. Д. Енеоліт // Історія України : навч. посіб. [для студ. ВНЗ] / О. Д. Бойко ; М-во освіти і науки України. - 3-є вид., допов. - Київ, 2010. – С. 17–19.

63.3(4УКР)я73

Б 77

- 47.Винокур І. С. Мідний вік // Археологія України : підруч. для студ.

іст. спец. ВНЗ / І. С. Винокур, Д. Я. Телегін ; М-во освіти і науки України. - Тернопіль, 2004. – С. 63–93.

63.48(4УКР)я73

В 49

48.Відейко М. Трипільська культура на території України / М. Відейко // Історія України. – 2008. – Трав. (№ 19). – С. 2–9. – Вкладка.

49.Відейко М. Ю. Трипільська цивілізація / М. Ю. Відейко. - Київ : Наш час, 2008. - 160 с.

63.4(4УКР)

В 42

50.Відейко М. Ю. Шляхами трипільського світу / М. Ю. Відейко. - Київ : Наш час, 2007. - 296 с.

63.4(4УКР)

В 42

51.Гавінський А. М. Культура лійчастого посуду у межиріччі Верхнього Дністра та Західного Бугу : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.04 / Гавінський А. М. ; Ін-т археології. - Київ, 2014. - 18 с.

07.00.04/63

Г 12

52.Глазовий А. Трипільля: Давнє і дивне / А. Глазовий // Міжнар. туризм. - 2007. - № 1. - С. 90-94.

53.Дяченко О. В. Проблема історичних інтерпретацій трипільської культури / О. В. Дяченко // Археологія. - 2007. - № 2. - С. 83-91.

54.Дяченко О. В. Склад сім'ї населення західнотрипільської культури / О. В. Дяченко, Д. К. Черновол // Археологія. - 2009. - № 3. - С. 3-12. - Бібліогр.: с. 11-12.

55.Заєць І. І. Трипільська культура на Поділлі / І. І. Заєць. - Вінниця : Тезис, 2001. - 184 с.

63.4(4УКР)

З-16

56.Козак Д. Н. Енеолітичний комплекс // Давні землероби Волині (пам'ятки археології на Хрінницькому водоймищі) : монографія / Д. Н. Козак, Б. А. Прищепа, В. В. Шкоропад ; НАН України, Ін-т археології. - Київ, 2004. – С. 7–13.

63.48(4УКР)

К 59

57.Корвін-Піотровський О. Г. Проблема формування культурного шару в контексті дослідження трипільського будівництва / О. Г. Корвін-Піотровський // Магістеріум : магістер. прогр. / Нац. ун-т "Києво-Могилянська Академія". - Київ, 2007. - Вип. 26 : Культурологія. - С. 73-78.

71.0я54

М 12

58.Корвін-Піотровський О. Г. Україна в епоху енеоліту. Трипільська культура в Україні / О. Г. Корвін-Піотровський // Україна: хронологія розвитку / [авт. кол. 1 т.: О. О. Григор'єва та ін.]. - Київ,

2008. – Т. 1. – С. 136–201.

63.3(4УКР)

У 45

59. Культура населення мідного віку // Давня історія України : у 2 кн. : навч. посіб. для студ. ВНЗ / П. П. Толочко, Д. Н. Козак, С. Д. Крижицький, О. П. Моця ; М-во освіти України. - Київ, 1994. – Кн. 1. – С. 45–64.

63.3(4УКР)2я73

Д 13

60. Лазарович М. В. Становлення і розвиток людського суспільства : Енеоліт // Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2008. – С. 18–21.

63.3(4УКР)я73

Л 17

61. Лазоренко А. Еталонне поселення пивихинської культури / А. Лазоренко // Четвертий міжнародний конгрес українців, Одеса, 26-29 серпня 1999 р. : док. та повідомл. / Міжнар. асоц. українців ; відп. ред. Я. Ісаєвич. - Одеса [та ін.], 1999. - Ч. 1 : Історія : Від давніх часів до початку ХХ ст. - С. 8-11.

63.3(4УКР)

Ч-52

62. Литвин В. М. Епоха енеоліту в Україні. Трипільська культура // Історія України : підручник / В. М. Литвин. - 2-е доопрац. та допов. - Київ, 2008. – С. 15–20.

63.3(4УКР)я73

Л 64

63. Любар О. О. Народньо-педагогічні уявлення в епоху трипільської культури // Історія української школи і педагогіки : навч. посіб. / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко. - Київ, 2003. – С. 31–41.

74.03(4УКР)я73

Л 93

64. Маркус І. Вивчення пам'яток мідного віку на Волині / І. Маркус, Г. Охріменко // Минуле і сучасне Волині та Полісся : Рожище і рожищенці в історії Волині та України: проблеми волинезнавства : наук. зб. : матеріали ХХІІІ обл. наук.-практ. іст.-краєзн. конф., Луцьк - Рожище, 23 трав. 2007 р. / Рожищ. район. рада [та ін.]. - Луцьк, 2007. - Вип. 23. - С. 223-227. - Бібліогр.: 5 назв.

63.3(4УКР-4ВОЛ)

М 62

65. Маркус І. Металеві сокири трипільської культури із Західної Волині / І. Маркус // Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали ІІІ Міжнар. наук.-практ. конф. асп. і студ., 13-14 трав. 2009 р. / М-во освіти і науки України, Волин. обл. держ. адмін., Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк, 2009. - Т. 1. - С. 56-59. - Бібліогр.: 10 назв.

74.58(4УКР-4ВОЛ)

66. Мідний вік // Нариси стародавньої історії України / АН УРСР, Ін-т археології ; [редкол.: С. М. Бібіков та ін.]. - Київ, 1957. - С. 53-86.

63.3(4УКР)

Н 28

67. Міжетнічні контакти поліського населення з прийшлим наддунайським в період енеоліту / Г. Охріменко, Н. Склярєнко, В. Охріменко, О. Позіховський // Минуле і сучасне Волині й Полісся: роде наш красний : матеріали Третьої Волин. обл. наук.-етногр. конф., 14-15 черв. 2007 р., м. Луцьк ; зб. наук. пр. / Упр. культури і туризму Волин. облдержадмін. [та ін.]. - Луцьк, 2007. - Вип. 24. - С. 233-236.

63.521(4=УКР-4ВОЛ)

М 62

68. Моця О. П. Епоха міді – бронзи. Трипільська культура / О. П. Моця // Історія України : навч. посіб. / В. Ф. Верстюк, О. В. Гарань, О. І. Гуржій, В. М. Даниленко ; М-во освіти України ; [під ред. В. А. Смоля]. - Київ, 1997. - С. 8-12.

63.3(4УКР)я7

І-90

69. Наливайко С. Українці, Україна, Трипілля: крізь призму вед / С. Наливайко // Освіта і упр. - 2009. - 12, № 2. - С. 143-153. - Бібліогр.: 12 назв.

70. Новиченко І. Загадки Трипільської культури / І. Новиченко, С. Жебка // Духовна велич України : наук.-публіцист. зб. / упоряд. І. І. Новиченко. - Київ, 2004. - С. 36-46.

63.3(4УКР)

Д 85

71. Остафійчук В. Ф. Племена трипільської культури // Історія України: сучасне бачення : навч. посіб. / В. Ф. Остафійчук ; М-во освіти і науки України. - 4-е вид., випр. - Київ, 2008. - С. 26-32.

63.3(4УКР)я73

О-76

72. Охріменко Г. Духовна культура Трипільського населення / Г. Охріменко // Минуле і сучасне Волині й Полісся : Край на межі тисячоліть : матеріали X наук. іст.-краєзн. конф., яка відбулася у Старому Чорторійську, Маневичах, Четвертні та Нововолинську в 2000 - 2002 рр. : зб. наук. пр. / Манев. краєзн. музей, Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки, Волин. обл. т-во краєзнавців ; упоряд. Г. В. Бондаренко. - Луцьк, 2002. - С. 217-219.

63.3(4УКР-4ВОЛ)

М 62

73. Охріменко Г. Елітні вироби доби енеоліту-бронзи на Волині як знаки влади / Г. Охріменко, С. Локайчук // Минуле і сучасне Волині та Полісся : Старовижівщина з глибини століть : наук. зб. : матеріали ХХVІІІ Волин. обл. іст.-краєзн. наук. конф. / Упр. культури і туризму Волин. облдержадмін. [та ін.] ; [упоряд. та відп.

за вип.: Г. Бондаренко, В. Недзельський, А. Смолюк]. - Луцьк, 2008.
- Вип. 28. - С. 309-313. - Бібліогр. : с. 313.

63.3(4УКР-4ВОЛ)

М 62

- 74.Охріменко Г. В. Період енеоліту. Маліцька культура // Розвиток керамічного виробництва на Волині : (археологічні, етнографічні, мистецькі аспекти) / Г. В. Охріменко, М. М. Кучинко, Н. В. Кубицька. – Луцьк, 2003. – С. 58–91.

63.4

О-92

- 75.Павлів Д. Доба енеоліту / Д. Павлів // Історія України : підруч. для студ. ВНЗ / В. Баран, Л. Войтович, Я. Грицак, О. Зайцев ; М-во освіти і науки України ; відп. ред. Ю. Сливка. - 3-є вид., перероб. і допов. - Львів, 2002. – С. 8–15.

63.3(4УКР)я73

I-90

- 76.Пассек Т. Трипільська культура : наук.-попул. нарис / Т. Пассек ; АН УРСР, Ін-т археол. ; [відп. ред. Л. М. Славін]. - Київ : Вид-во АН УРСР, 1941. - 84 с.

63.4

П 19

- 77.Петров В. Епоха Трипілля // Походження українського народу / В. Петров. – Київ, 1992. – С. 12–26.

63.5(4УКР)

П 30

- 78.Полонська-Василенко Н. Д. Вік міді та бронзи // Історія України : у 2 т. / Н. Д. Полонська-Василенко. - 3-є вид. - Київ, 1995. – Т. 1 : До середини XVII століття. – С. 54–55.

63.3(4УКР)

П 52

- 79.Полонська-Василенко Н. Д. Трипільська культура // Історія України : у 2 т. / Н. Д. Полонська-Василенко. - 3-є вид. - Київ, 1995. – Т. 1 : До середини XVII століття. – С. 49–53.

63.3(4УКР)

П 52

- 80.Поселення раннього трипілля Козина (урочище Соловче) на верхньому Подністер'ї / Т. Ткачук [та ін.] // Археологічні дослідження Львівського університету / М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: Л. Войтович [та ін.]]. - Львів, 2010. - Вип. 13. - С. 219-238.

63.48(4УКР)я54

А 87

- 81.Рассамакін Ю. Я. Степи Північного Причорномор'я за доби міді / Ю. Я. Рассамакін // Україна: хронологія розвитку / [авт. кол. 1 т.: О. О. Григор'єва та ін.]. - Київ, 2008. – Т. 1. – С. 202–218.

63.3(4УКР)

У 45

82.Ткачук Т. Трипільське поселення Мощанець і деякі проблеми етапу В II / Т. Ткачук, Б. Шевчук // Археологічні дослідження Львівського університету / [редкол.: О. Ситник (голов. ред.) та ін.]. - Львів, 2007. - Вип. 10. - С. 14-40. - Бібліогр.: с. 38-40.

63.48(4УКР)я5

А 87

83.Трипільська культура // Історія України : навч. посіб. для студ. неіст. спец. / Р. Д. Лях, В. І. Ізюмов, Ю. М. Красноносів, С. Р. Лях ; М-во освіти України. - Донецьк, 1998. - С. 13-14.

63.3(4УКР)я73

I-90

84.Трипільська культура. Т. 1 / АН УРСР, Ін-т археол. ; [відп. ред. М. І. Ячменьов]. - Київ : Вид-во АН УРСР, 1940. - 594 с.

63.4

Т 67

85.Шабала Я. М. Епоха міді та бронзи на території України : Енеоліт // Історія України : посібник-практикум / Я. М. Шабала ; М-во освіти і науки України. - Луцьк, 2008. - С. 11-12.

63.3(4УКР)я7

Ш 12

86.Яковишина Я. Поселення Бучач-І та його місце серед трипільських пам'яток Середнього Придністров'я / Я. Яковишина // Археологічні дослідження Львівського університету / [редкол.: Л. Войтович (голов. ред.) та ін.]. - Львів, 2008. - Вип. 11. - С. 25-34.

63.48(4УКР)

А 87

3. Стародавнє населення України в епоху бронзи

87.Бойко О. Д. Бронзовий вік // Історія України : навч. посіб. [для студентів ВНЗ] / О. Д. Бойко ; М-во освіти і науки України. - 3-є вид., допов. - Київ, 2010. - С. 19-22.

63.3(4УКР)я73

Б 77

88.Бровендер Ю. М. Копальня Червоне озеро IV Картамиського гірничо-металургійного комплексу доби бронзи / Ю. М. Бровендер // Археологія. - 2008. - № 4. - С. 64-69. - Бібліогр.: с. 68-69.

89.Бронзовий вік // Нариси стародавньої історії України / АН УРСР, Ін-т археології ; [редкол.: С. М. Бібіков та ін.]. - Київ, 1957. - С. 87-108.

63.3(4УКР)

Н 28

90.Буйнов Ю. В. Поховальні пам'ятки та обряд племен бондарихинської культури / Ю. В. Буйнов // Археологія. - 2006. - № 4. - С. 60-67.

91.Бунятян К. П. До хронології Городоцько-здовбицької культури / К. П. Бунятян, Б. А. Прищепа // Археологія. - 2013. - № 3. - С. 62-68. - Бібліогр.: с. 67-68.

92. Бунятян К. П. Городоцько-здовбицька культура: проблемна ситуація / К. П. Бунятян // Археологія. - 2008. - № 3. - С. 10-20. - Бібліогр.: с. 18-20.
93. Бунятян К. П. Поселення городецько-здовбицької культури неподалік Острога / К. П. Бунятян, О. Л. Позіховський // Археологія. - 2011. - № 3. - С. 82-101. - Бібліогр.: с. 99-100.
94. Винокур І. С. Бронзовий вік // Археологія України : підруч. для студ. іст. спец. ВНЗ / І. С. Винокур, Д. Я. Телегін ; М-во освіти і науки України. - Тернопіль, 2004. - С. 94-135.
63.48(4УКР)я73
В 49
95. Гаврилов А. В. Новые памятники эпохи бронзы в Крыму / А. В. Гаврилов, Г. Н. Тощев // Старожитності степового Причорномор'я і Криму : зб. наук. пр. / Запоріж. нац. ун-т М-ва освіти і науки, молоді та спорту України ; [редкол.: П. П. Толочко та ін.]. - Запоріжжя, 2012. - Т. 16. - С. 63-94. - Библиогр.: с. 91-93.
63.48(4УКР)я54
С 77
96. Горбунко К. Городище доби пізньої бронзи Дикий Сад / К. Горбунко, Ю. Гребенников // Пам'ятки України. - 2006. - № 3. - С. 3-6.
97. Гошко Т. Ю. Металообробка на Київщині за доби пізньої бронзи / Т. Ю. Гошко // Археологія. - 2004. - № 2. - С. 103-110.
98. Гершкович Я. П. Взаємодія населення степу та лісостепу України за доби пізньої бронзи / Я. П. Гершкович // Археологія. - 2003. - № 3. - С. 32-40.
99. Доба бронзи // Історія України : навч. посіб. для студ. неіст. спец. / Р. Д. Лях, В. І. Ізюмов, Ю. М. Красноносів, С. Р. Лях ; М-во освіти України. - Донецьк, 1998. - С. 14-18.
63.3(4УКР)я73
І-90
100. Доба бронзи на теренах України / В. В. Отрощенко, Ю. Я. Рассамакін, Л. А. Черних, Я. П. Гершкович // Україна: хронологія розвитку / [авт. кол. 1 т.: О. О. Григор'єва та ін.]. - Київ, 2008. - Т. 1. - С. 219-331.
63.3(4УКР)
У 45
101. Доба ранньої бронзи. Доба пізньої та фінальної бронзи // Археологія України : курс лекцій : навч. посіб. / Л. Л. Залізник, К. П. Бунятян, В. М. Зубар, О. П. Моця ; за ред. Л. Л. Залізника. - Київ, 2005. - С. 141-203.
63.48(4УКР)я73
А 87
102. Епоха бронзи // Давня історія України : у 2 кн. : навч. посіб. для студ. ВНЗ / П. П. Толочко, Д. Н. Козак, С. Д. Крижицький, О. П. Моця ; М-во освіти України. - Київ, 1994. - Кн. 1. - С. 65-88.
63.3(4УКР)2я73

103. Іванова С. В. Ямна культурно-історична область: сутність феномену / С. В. Іванова // Археологія. – 2004. – № 3. – С. 82–94.
104. Ільків М. Металургія населення Середнього Подністрів'я в епоху бронзи (до постановки проблеми) / М. Ільків // Археологічні студії / Ін-т археол. НАН України, Буковин. центр археол. дослідж. при Чернівецьк. нац. ун-ті ім. Ю. Федьковича ; [редкол.: П. П. Толочко та ін.]. - Чернівці, 2010. - Вип. 4. - С. 28-38. - Бібліогр.: с. 36-38.
63.48(4УКР)я54
А 87
105. Кислий О. Є. Основні риси кам'яної культури Східного Криму : рання і середня бронза / О. Є. Кислий // Археологія. – 2006. – № 3. – С. 21–34.
106. Корохіна А. В. Деякі проблеми вивчення генези та розвитку бондарихинської культури / А. В. Корохіна // Археологія. - 2010. - № 1. - С. 3-11. - Бібліогр.: с. 8-10.
107. Корохіна А. В. До походження бондарихинської культури / А. В. Корохіна // Археологія. - 2009. - № 3. - С. 13-18. - Бібліогр.: с. 17-18.
108. Лазарович М. В. Становлення і розвиток людського суспільства : Бронзовий вік // Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2008. – С. 21–22.
63.3(4УКР)я73
Л 17
109. Литвин В. М. Епоха бронзи на території України // Історія України : підручник / В. М. Литвин. - 2-е доопрац. та допов. - Київ, 2008. – С. 20–23.
63.3(4УКР)я73
Л 64
110. Маркус І. Предмети озброєння з курганного могильника доби бронзи в с. Івання Дубнівського району Рівненської області / І. Маркус // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень (10-11 трав. 2011 р.) / М-во освіти і науки України, Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Наук. т-во студ. і асп. - Луцьк, 2011. - Т. 1. - С. 78-81. - Бібліогр.: с. 80-81.
72.4(4УКР-4ВОЛ)я43
М 34
111. Ніколова А. В. Абсолютна хронологія ямної культури Північного Надчорномор'я в світлі дендродат : [Археологічна культура раннього бронзового віку (3000–2300 до н. е.)] / А. В. Ніколова // Археологія. - 2012. - № 4. - С. 14-31. - Бібліогр.: с. 29-30.
112. Охріменко Г. Вивчення пам'яток стрижовської культури / Г. Охріменко, Н. Скляренко, О. Кричевський // Минуле і сучасне Волині та Полісся : Сторінки історії Камінь-Каширщини : наук. зб. : матеріали ХХХVІІ Всеукр. іст.-краєзн. наук. конф. / Упр. культури і туризму Волин. облдержадмін. [та ін.] ; [відп. за вип.: А. Силюк, Н.

Пась]. - Луцьк, 2010. - Вип. 37. - С. 236-239. - Бібліогр.: с. 239.

63.3(4УКР-4ВОЛ)

М 62

113. Охріменко Г. Волинь: енеоліт та епоха бронзи / Г. Охріменко, С. Локайчук // Волинь : всеукр. суспіл.-політ., літ.-мистец. часоп. / засн., голов. ред. А. Якубюк. - Луцьк, 2007. - Чис. 8. - С. 3-14. - Бібліогр.: с. 13-14.

95(4УКР-4ВОЛ)

В 67

114. Охріменко Г. В. Кінець енеоліту – початок епохи бронзи. Культура шнурової кераміки // Розвиток керамічного виробництва на Волині : (археологічні, етнографічні, мистецькі аспекти) / Г. В. Охріменко, М. М. Кучинко, Н. В. Кубицька. – Луцьк, 2003. – С. 92–125.

63.4

О-92

115. Павлицишин М. А. Етнічна історія Східних Карпат у бронзовому віці / М. А. Павлицишин, Л. І. Крушельницька // Етногенез та етнічна історія населення Українських Карпат : у 4-х т. / Ін-т народознавства Нац. акад. наук України; [редкол.: І. Дзюба та ін.]. - Львів, 1999. – Т. 1 : Археологія та антропологія. – С. 115–144.

63.4(4УКР)

Е 88

116. Павлів Д. Бронзова доба / Д. Павлів // Історія України : підруч. для студ. ВНЗ / В. Баран, Л. Войтович, Я. Грицак, О. Зайцев ; М-во освіти і науки України ; відп. ред. Ю. Сливка. - 3-є вид., перероб. і допов. - Львів, 2002. – С. 16–17.

63.3(4УКР)я73

I-90

117. Панковський В. Б. Кістяна і рогова індустрії доби пізньої бронзи в Північному Причорномор'ї : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.04 / Панковський В. Б. ; Нац. акад. наук України, Ін-т археології. - Київ, 2012. - 16 с.

07.00.04/63

П 16

118. Плешивенко А. Г. Кургани епохи бронзи в Днепропетровском Надпорожье / А. Г. Плешивенко // Старожитності степового Причорномор'я і Криму : зб. наук. пр. / Запоріж. нац. ун-т М-ва освіти і науки, молоді та спорту України ; [редкол.: П. П. Толочко та ін.]. - Запоріжжя, 2012. - Т. 16. - С. 95-123. - Библиогр.: 13 назв.

63.48(4УКР)я54

С 77

119. Позіховський О. Л. Голишів і проблема періодизації енеоліту Західної Волині / О. Л. Позіховський // Археологія. - 2010. - № 2. - С. 5-18. - Бібліогр.: с. 15-16.

120. Поселення раннього трипілья Козина (урочище Соловче) на

верхньому Подністер'ї / Т. Ткачук [та ін.] // Археологічні дослідження Львівського університету / М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: Л. Войтович [та ін.]]. - Львів, 2010. - Вип. 13. - С. 219-238.

63.48(4УКР)я54

А 87

121. Пробейгодлова А. С. Раскопки поселения поздней бронзы возле г. Зимогорье на р. Лугань / А. С. Пробейгодлова, К. И. Красильников // Археологічні дослідження в Україні / Ін-т археології НАН України. - Київ ; Луцьк, 2010. - С. 343-345.

63.48(4УКР)я54

А 87

122. Ромашко В. А. Населення заключного етапу пізнього бронзового віку Лівобережної України (за матеріалами богуславсько-білозерської культури) : автореф. дис. ... д-ра іст. наук : 07.00.04 / Ромашко В. А. ; Ін-т археол. - Київ, 2013. - 32 с.

07.00.04/63

Р 69

123. Розумов С. М. Ритуальні ножі доби бронзи (за матеріалами Надчорномор'я) / С. М. Розумов // Археологія. – 2005. – № 2. – С. 105–110.

124. Сवेशніков І. К. Історія населення Передкарпаття, Поділля і Волині в кінці III – на початку II тисячоліття до нашої ери : [монографія] / І. К. Сवेशніков ; АН УРСР, Ін-т сусп. наук. - Київ : Наук. думка, 1974. - 208 с.

63.48(4УКР)

С 24

125. Телегін Д. Я. Середньостогівська культура епохи міді / Д. Я. Телегін ; Акад. наук УРСР, Ін-т археології. - Київ : Наук. думка, 1973. - 172 с.

63.4(4УКР)

Т 31

126. Уовальова І. Ф. Стрільча Скеля – ремісничий центр бронзової доби Дніпровського Надпоріжжя / І. Ф. Уовальова, І. С. Нікітенко // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Історія та археологія / М-во освіти і науки, молоді та спорту України ; голова редакц. ради М. М. Дронь ; [редкол.: С. І. Світленко]. - Дніпропетровськ, 2010. - Т. 18, № 1. - С. 300-311. - Бібліогр.: с. 310-311.

63я54

Д 54

127. Ушкова Ю. В. Соціальний устрій населення ямної культурно-історичної спільності: погляди на проблему : [рання бронза] / Ю. В. Ушкова // Археологія. – 2006. – № 3. – С. 16–21.

128. Чопек С. Тадеуш Сулімірський та його внесок у дослідження епохи бронзи і раннього заліза Поділля та Волині / С. Чопек // Археологічні дослідження Львівського університету / [редкол.: О.

Ситник (голов. ред.) та ін.]. - Львів, 2006. - Вип. 9. - С. 97-105. -
Бібліогр.: 35 назв.

63.48(4УКР)я54

А 87

129. Шабала Я. М. Епоха міді та бронзи на території України :
Епоха бронзи // Історія України : посібник-практикум / Я. М.
Шабала ; М-во освіти і науки України. - Луцьк, 2008. – С. 12–13.

63.3(4УКР)я7

Ш 12

130. Шарафутдинова И. Н. Степное Поднепровье в эпоху поздней
бронзы : АН УССР, Ин-т археологии / И. Н. Шарафутдинова. - Київ
: Наук. думка, 1982. - 160 с.

63.4(4УКР)

Ш 25

131. Шостак В. Духовна культура України в археологічних
пам'ятках епохи бронзи / В. Шостак // Зб. навч.-метод. матеріалів і
наук. ст. іст. ф-ту / ВДУ ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2000. – Вип. 5.–
С. 62–67.

72(4УКР-4ВОЛ)

З 41

132. Шостак В. М. Еволюція духовного світу населення території
України епохи бронзи / В. М. Шостак // Наук. вісн. ВНУ ім. Лесі
Українки / ВНУ ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2005. – № 6. – С. 5–10.

95.4

В 67

4. Залізна доба на території України

133. Артамонов М. И. Киммерийцы и скифы : (от появления на
исторической арене до конца IV в. до н. э.) / М. И. Артамонов. -
Ленинград : Изд-во Ленингр. ун-та, 1974. - 156 с.

63.3(4УКР)2

А 86

134. Бандрівський М. Етнокультурна ситуація у Північно-східних
Карпатах у період раннього заліза / М. Бандрівський // Етногенез та
етнічна історія населення Українських Карпат : у 4-х т. / Ін-т
народознавства НАН України ; [редкол.: І. Дзюба та ін.]. - Львів,
1999. – Т. 1 : Археологія та антропологія. – С. 145–162.

63.4(4УКР)

Е 88

135. Бандрівський М. Обороні укріплення доби раннього заліза у
Верхній Наддністрянщині / М. Бандрівський [та ін.] // Військово-
іст. альм. – 2002. – Ч. 2. – С. 90–99.

136. Бандрівський М. Поселення ранньозалізного віку у Винниках
та проблема завершального етапу існування висоцької культури /
М. Бандрівський // Археологічні дослідження Львівського
університету / Львів. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Львів, 2003. –
Вип. 6. – С. 204–219.

63.4я5

А 87

137. Баран В. Слов'янське поселення середини I тисячоліття н.е. біля с. Теремці на Дністрі / В. Баран // Вісник Інституту археології / М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: О. Франко (голов. ред.) та ін.]. - Львів, 2008. - Вип. 3. - С. 38-67 : іл. - Бібліогр.: с. 56-58.

63.4я54

В 53

138. Бойко О. Д. Скіфо-сарматська доба // Історія України : навч. посіб. [для студ. ВНЗ] / О. Д. Бойко ; М-во освіти і науки України. - 3-є вид., допов. - Київ, 2010. - С. 22-28.

63.3(4УКР)я73

Б 77

139. Винокур І. С. Ранній залізний вік // Археологія України : підруч. для студ. іст. спец. ВНЗ / І. С. Винокур, Д. Я. Телегін ; М-во освіти і науки України. - Тернопіль, 2004. - С. 136-200.

63.48(4УКР)я73

В 49

140. Войнаровський В. М. Давнє чинбарство на території України : черняхівська культура III-IV ст. / В. М. Войнаровський // Археологія. - 2003. - № 3. - С. 111-133.

141. Гопкало О. В. Чоловіче та жіноче черняхівське вбрання / О. В. Гопкало // Археологія. - 2011. - № 2. - С. 17-34. - Бібліогр.: с. 31-32.

142. Грицюк В. М. До питання фортифікації племен скіфського часу / В. М. Грицюк // Укр. іст. журн. - 2007. - № 1. - С. 169-174.

143. Губарев В. К. Дослов'янські народи, що населяли Україну в стародавні часи : кіммерійці, скіфи. Сармати // Історія України : конспект лекцій для студ. і викладачів / В. К. Губарев. - Донецьк, 2004. - С. 9-12.

63.3(4УКР)я73

Г 93

144. Дараган М. Н. Исследования на Жаботинском поселении раннего железного века / М. Н. Дараган, С. Н. Разумов, К. М. Бондарь // Археологічні дослідження в Україні / Ін-т археології НАН України. - Київ ; Луцьк, 2010. - С. 109-112.

63.48(4УКР)я54

А 87

145. Дараган М. М. Перегляд основ хронології перед скіфського та ранньоскіфського часу Північного Причорномор'я / М. М. Дараган // Археологія. - 2005. - № 2. - С. 12-18.

146. Доба раннього заліза // Археологія України : курс лекцій : навч. посіб. / Л. Л. Залізняка, К. П. Бунятян, В. М. Зубар, О. П. Моця ; за ред. Л. Л. Залізняка. - Київ, 2005. - С. 204-273.

63.48(4УКР)я73

А 87

147. Завітій Б. І. Городища ранньозалізного віку у Верхньому і

Середньому Подністер'ї / Б. І. Завітій // Вісник Інституту археології : [зб. наук. пр.] / [М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка ; редкол.: О. Франко та ін.]. - Львів, 2011. - Вип. 6. - С. 3-51.

63.4я54

В 53

148. Кіммерійці. Скіфи. Сармати // Історія України : навч. посіб. для студ. ВНЗ / М. О. Скрипник, Л. Ф. Домбровська, В. М. Красовський, О. І. Домбровський ; М-во освіти і науки України, Одес. держ. екон. ун-т ; під ред. М. О. Скрипника. - Київ, 2003. – С. 35–37.

63.3(4УКР)я73

I-90

149. Клосінська Е. М. Деякі питання вивчення пізньобронзової і ранньозалізної доби Верхнього Побужжя / Е. М. Клосінська // Археологічні дослідження Львівського університету : зб. наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: Л. Войтович та ін.]. - Львів, 2012. - Вип. 14/15. - С. 7-29. - Бібліогр.: с. 23-28.

63.48(4УКР)я54

А 87

150. Козак Д. Н. Поселення неврів, слов'ян та германців на Стирі / Д. Н. Козак ; НАН України, Ін-т археології. - Київ : Простір-М, 2012. - 264 с.

63.48(4УКР)

К 59

151. Козак Д. Н. Поселення ранньозалізного часу. Поселення венедів. Общинний центр готів // Давні землероби Волині (пам'ятки археології на Хрінницькому водоймищі) : монографія / Д. Н. Козак, Б. А. Прищепа, В. В. Шкоропад ; НАН України, Ін-т археології. - Київ, 2004. – С. 14–160.

63.48(4УКР)

К 59

152. Кормич Л. І. Кіммерійці, скіфи, сармати // Історія України : підручник / Л. І. Кормич, В. В. Багацький. – Київ, 2004. – С. 37–43.

63.3(4УКР)я73

К 66

153. Король В. Ю. Племінні союзи : Кіммерійці. Скіфи. Сармати // Історія України : навч. посіб. / В. Ю. Король ; М-во освіти і науки України. - Вид. 2-е, допов. - Київ, 2008. – С. 17–21.

63.3(4УКР)я73

К 68

154. Кочові народи на теренах України в давнину : Кіммерійці. Таври. Скіфи. Сармати // Новий довідник : Історія України / відп. ред. І. Сілакова. - Київ, 2005. – С. 36–41.

63.3(4УКР)я2

Н 73

155. Кучинко М. М. Первісна епоха / М. М. Кучинко // Західне

Полісся: історія та культура / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [авт кол.: Г. В. Бондаренко та ін.]. - Луцьк, 2012. - С. 15-41.

63.3(4УКР-4ВОЛ)

3-38

156. Лазарович М. В. Формування державотворчих традицій : Кіммерійці. Скіфи. Сармати // Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2008. – С. 23–29.

63.3(4УКР)я73

Л 17

157. Литвин В. М. Український Степ і Лісостеп у добу раннього заліза. Скіфський світ. Сармати в Північному Причорномор'ї // Історія України : підручник / В. М. Литвин. - 2-е доопрац. та допов. - Київ, 2008. – С. 23–13.

63.3(4УКР)я73

Л 64

158. Майоров О. Слов'яни та сармати Північно-Західного Причорномор'я і Східного Прикарпаття в перші століття нашої ери / О. Майоров // Галичина : всеукр. наук. і культурно-просвіт. краєзн. часоп. - Івано-Франківськ, 2005. - № 11. - С. 7-13.

63.3(4УКР)

Г 15

159. Мицик Ю. А. Ранній залізний вік на українських землях. Кіммерійці. Скіфи. Сармати // Історія України / Ю. А. Мицик, В. С. Власов ; Нац. ун-т "Кієво-Могилянська академія". – Київ, 2001. – Ч. 1. – С. 8–13.

63.3(4УКР)я72

М 70

160. Могилів О. Д. Про один із різновидів ранньоскіфських зооморфних вуздечних прикрас / О. Д. Могилів, А. Ф. Гуцал // Археологія. - 2008. - № 4. - С. 44-48. - Бібліогр.: с. 47-48.

161. Моця О. П. Скіфо-сарматський світ / О. П. Моця // Історія України : навч. посіб. / В. Ф. Верстюк, О. В. Гарань, О. І. Гуржій, В. М. Даниленко ; М-во освіти України ; [під ред. В. А. Смоля]. - Київ, 1997. – С. 12–15.

63.3(4УКР)я7

I-90

162. Орлик О. П. Поселення ранньоскіфського часу Любомирка-1 у верхів'ї р. Тясмин / О. П. Орлик // Археологія. - 2007. - № 2. - С. 31-36.

163. Остафійчук В. Ф. Скіфи // Історія України: сучасне бачення : навч. посіб. / В. Ф. Остафійчук ; М-во освіти і науки України. - 4-е вид., випр. - Київ, 2008. – С. 32–36.

63.3(4УКР)я73

О-76

164. Охріменко Г. В. Епоха залізного віку. Лежницька та Могилянська групи // Розвиток керамічного виробництва на Волині : (археологічні, етнографічні, мистецькі аспекти) / Г. В. Охріменко,

М. М. Кучинко, Н. В. Кубицька. – Луцьк, 2003. – С. 126–131.

63.4

О-92

165. Павлів Д. Ранньозалізна доба. Скіфія / Д. Павлів // Історія України : підруч. для студ. ВНЗ / В. Баран, Л. Войтович, Я. Грицак, О. Зайцев ; М-во освіти і науки України ; відп. ред. Ю. Сливка. - 3-є вид., перероб. і допов. - Львів, 2002. – С. 28–46.

63.3(4УКР)я73

I-90

166. Паньков С. В. Чорна металургія населення українського лісостепу: перша половина I тис. н. е. / С. В. Паньков ; АН України, Ін-т археол. - Київ : Наук. думка, 1993. - 146 с.

63.4(4УКР)

П 16

167. Пеляшенко К. Ю. Ліпний посуд населення сіверськодонецького Лісостепу скіфської доби / К. Ю. Пеляшенко, Д. С. Гречко // Археологія. - 2007. - № 4. - С. 22-37. - Бібліогр.: 47 назв.

168. Пефтіць Д. М. До проблеми етнічної належності носіїв чорноліської культури : [доба раннього заліза] / Д. М. Пефтіць // Наук. зап. / Києво-Могилян. акад. – К., 2004. – Т. 257 : Історичні науки. – С. 10–13.

63

К 38

169. Племена скіфського періоду // Нариси стародавньої історії України / АН УРСР, Ін-т археології ; [редкол.: С. М. Бібіков та ін.]. - Київ, 1957. – С. 109–217.

63.3(4УКР)

Н 28

170. Полонська-Василенко Н. Д. Кимерійці. Залізний вік. Скити, сармати, алани, готи // Історія України : у 2 т. / Н. Д. Полонська-Василенко. - 3-є вид. - Київ, 1995. – Т. 1 : До середини XVII століття. – С. 55–62.

63.3(4УКР)

П 52

171. Полтавець В. І. Нове поселення пізньочорнолівської культури на Чигиринщині / В. І. Полтавець, В. В. Нерода // Археологія. – 2006. – № 2. – С. 58–62.

172. Ранній залізний вік // Історія України : навч. посіб. для студ. неіст. спец. / Р. Д. Лях, В. І. Ізюмов, Ю. М. Красноносів, С. Р. Лях ; М-во освіти України. - Донецьк, 1998. – С. 19–23.

63.3(4УКР)я73

I-90

173. Ранній залізний вік / С. А. Скорий, О. В. Симоненко, С. С. Бессонова, О. О. Григор'єва // Україна: хронологія розвитку / [авт. кол. 1 т.: О. О. Григор'єва та ін.]. - Київ, 2008. – Т. 1. – С. 332–453.

63.3(4УКР)

174. Ромашко О. В. Металеві казани скіфської культури (VII-III ст. до н. е.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.04 / Ромашко О. В. ; НАН України, Ін-т археології. - Київ, 2015. - 20 с.

07.00.04/63

Р 69

175. Рудич Т. О. Роль населення черняхівської культури у формування антропологічного складу слов'янської людності України другої половини I - початку II тис. н. е. / Т. О. Рудич // Археологія. - 2007. - № 3. - С. 47-57. - Бібліогр.: 23 назви.

176. Рудич Т. О. Сарматський компонент у складі населення черняхівської культури / Т. О. Рудич // Археологія – 2005. – № 4. – С. 64–73.

177. Сарматські племена // Нариси стародавньої історії України / АН УРСР, Ін-т археології ; [редкол.: С. М. Бібіков та ін.]. - Київ, 1957. – С. 218–242.

63.3(4УКР)

Н 28

178. Скіфо-сарматський час // Давня історія України : у 2 кн. : навч. посіб. для студ. ВНЗ / П. П. Толочко, Д. Н. Козак, С. Д. Крижицький, О. П. Моця ; М-во освіти України. - Київ, 1994. – Кн. 1. – С. 89–156.

63.3(4УКР)2я73

Д 13

179. Слободян Т. Поселення липицької культури поблизу м. Заліщики (Середнє Придністер'я) / Т. Слободян // Археологічні дослідження Львівського університету : зб. наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: Л. Войтович та ін.]. - Львів, 2012. - Вип. 14/15. - С. 186-202. - Бібліогр.: с. 199-202.

63.48(4УКР)я54

А 87

180. Стеблій Н. Я. Пам'ятки Черняхівської культури з околиць с. Андріївка Буського р-ну Львівської обл. / Н. Я. Стеблій // Вісник Інституту археології : [зб. наук. пр.] / [М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка ; редкол.: О. Франко (голов. ред.) та ін.]. - Львів, 2011. - Вип. 6. - С. 140-171. - Бібліогр.: с. 151-152.

63.4я54

В 53

181. Черняков І. Т. Ранній залізний вік як особливий етап історії України / І. Т. Черняков // Археологія та стародавня історія України : курс лекцій : навч. посіб. для іст. спец. ун-тів та педін-тів / М. О. Чмихов, Н. М. Кравченко, І. Т. Черняков ; М-во освіти України. - Київ, 1992. – С. 183–193.

63.4(4УКР)

Ч-74

182. Чмихов М. О. Населення епохи раннього залізного віку / М.

О. Чмихов // Археологія та стародавня історія України : курс лекцій : навч. посіб. для іст. спец. ун-тів та педін-тів / М. О. Чмихов, Н. М. Кравченко, І. Т. Ченяков ; М-во освіти України. - Київ, 1992. – С. 194–212.

63.4(4УКР)

Ч-74

183. Шабала Я. М. Стародавнє населення ранньозалізної доби // Історія України : посібник-практикум / Я. М. Шабала ; М-во освіти і науки України. - Луцьк, 2008. – С. 15–18.

63.3(4УКР)я7

Ш 12

184. Щербань А. Л. Можливості експерименту у вивченні декору глиняних виробів початку доби заліза / А. Л. Щербань // Експериментальна археологія: завдання, методи, моделювання : зб. наук. пр. / Ін-т археології Нац. акад. наук України, Коростен. міськвиконком, Коростен. філ. Житомир. обл. краєзн. музею ; [за заг. ред. О. П. Моця]. – Київ, 2011. - С. 182-187. - (Археологія і давня історія України). - Бібліогр.: с. 186-187.

63.4

Е 45

5. Античні держави Північного Причорномор'я

185. Антична цивілізація в Північному Причорномор'ї // Археологія України : курс лекцій : навч. посіб. / Л. Л. Залізняка, К. П. Бунятян, В. М. Зубар, О. П. Моця ; за ред. Л. Л. Залізняка. - Київ, 2005. – С. 274–343.

63.48(4УКР)я73

А 87

186. Античні держави Північного Причорномор'я // Давня історія України : у 2 кн. : навч. посіб. для студ. ВНЗ / П. П. Толочко, Д. Н. Козак, С. Д. Крижицький, О. П. Моця ; М-во освіти України. - Київ, 1994. – Кн. 1. – С. 157–235.

63.3(4УКР)2я73

Д 13

187. Античні міста Північного Причорномор'я // Історія України : навч. посіб. для студ. ВНЗ / М. О. Скрипник, Л. Ф. Домбровська, В. М. Красовський, О. І. Домбровський ; М-во освіти і науки України, Одес. держ. екон. ун-т ; під ред. М. О. Скрипника. - Київ, 2003. – С. 37–39.

63.3(4УКР)я73

І-90

188. Античні міста Північного Причорномор'я // Нариси стародавньої історії України / АН УРСР, Ін-т археології ; [редкол.: С. М. Бібіков та ін.]. - Київ, 1957. – С. 243–310.

63.3(4УКР)

Н 28

189. Античні міста-держави в Північному Причорномор'ї // Новий довідник : Історія України / відп. ред. І. Сілакова. - Київ, 2005. – С. 42–45.
63.3(4УКР)я2
Н 73
190. Бойко О. Д. Античні міста-держави Північного Причорномор'я // Історія України : навч. посіб. [для студ. ВНЗ] / О. Д. Бойко ; М-во освіти і науки України. - 3-є вид., допов. - Київ, 2010. – С. 28–31.
63.3(4УКР)я73
Б 77
191. Винокур І. С. Античні держави Північного Причорномор'я // Археологія України : підруч. для студ. іст. спец. ВНЗ / І. С. Винокур, Д. Я. Телегін ; М-во освіти і науки України. - Тернопіль, 2004. – С. 201–241.
63.48(4УКР)я73
В 49
192. Відейко М. Ю. Україна: від Антів до Русі / М. Ю. Відейко. - Київ : Кріон, 2009. - 240 с.
63.3(4УКР)2
В 42
193. Григор'єва С. Херсонес Таврійський / С. Григор'єва // Вісн. Пенсійного фонду України. - 2008. - № 2. - С. 44-45.
194. Журавльов О. П. Дрібна рогата худоба Ольвії / О. П. Журавльов // Стародавнє виробництво на території України : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т археології ; [редкол.: С. В. Паньков та ін.]. - Київ, 1992. – С. 154–174.
63.48(4УКР)
С 77
195. Збенович В. Г. До питання про історичні зв'язки Північного Причорномор'я в III тис. до н. е. // Укр. іст. журн. – 1967. – № 3. – С. 100–103.
196. Зуц В. Л. Державний лад Ольвії в VI–I ст. до н. е. / В. Л. Зуц // Укр. іст. журн. – 1970. – № 9. – С. 6–73.
197. Ієвлєв М. М. Природні умови та господарська діяльність Ольвійської держави у VII–V ст. до н.е. / М. М. Ієвлєв // Стародавнє виробництво на території України : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т археології ; [редкол.: С. В. Паньков та ін.]. - Київ, 1992. – С. 129–140.
63.48(4УКР)
С 77
198. Кадеєв В. И. Экономические связи античных городов Северного Причерноморья в I в. до н. э. – V в. н. э. (на материалах Херсонеса) : [монография] / В. И. Кадеєв, С. Б. Сорочан. - Харьков : Изд-во при ХГУ, 1989. - 136 с.

63.3(0)32

К 13

199. Кормич Л. І. Античні міста-держави в північному Причорномор'ї // Історія України : підручник / Л. І. Кормич, В. В. Багацький. - Київ, 2004. – С. 43–46.

63.3(4УКР)я73

К 66

200. Король В. Ю. Античні міста-держави // Історія України : навч. посіб. / В. Ю. Король ; М-во освіти і науки України. - Вид. 2-е, допов. - Київ, 2008. – С. 21–22.

63.3(4УКР)я73

К 68

201. Костромичев Д. О. Римська військова присутність у Херсонесі на початку I – у першій половині V ст. (за даними археології) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.04 / Костромичев Д. О. ; Нац. акад. наук України, Ін-т археол. - К., 2010. - 16 с.

07.00.04/63

К 72

202. Кравченко Н. М. Археологія та історія античних міст Північного Причорномор'я / Н. М. Кравченко, І. Т. Черняков // Археологія та стародавня історія України : курс лекцій : навч. посіб. для іст. спец. ун-тів та педін-тів / М. О. Чмихов, Н. М. Кравченко, І. Т. Черняков ; М-во освіти України. - Київ, 1992. – С. 213–225.

63.4(4УКР)

Ч-74

203. Крапивина В. В. Ольвия Понтийская и варвары в I–IV веках н.э. / В. В. Крапивина // Карпатика / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Ужгород. нац. ун-т, Ін-т карпатознавства ; [редкол.: М. М. Вегеш та ін.]. - Ужгород, 2011. - Вип. 40. - С. 91-123. - Библиогр.: с. 114-119.

63.48(4УКР)я54

К 26

204. Крижицький С. Д. Античні держави Північного Причорномор'я / С. Д. Крижицький, В. М. Зубар, А. С. Русяєва ; [Ін-т археології, Ін-т історії України НАН України]. - Київ : Альтернативи, 1998. - 352 с. : іл. - (Україна крізь віки : в 15 т. ; т. 2).

63.3(4УКР)2

К 82

205. Крыжицкий С. Д. К вопросу о функциональном назначении некоторых сооружений Березани и Ольвии VI–V вв. до н. э. / С. Д. Крыжицкий // Вестн. древней истории. - 2009. - № 1. - С. 136-149.

206. Культура населения Ольвии и ее округи в архаическое время / Акад. наук УССР, Ин-т археологии ; [авт.: С. Д. Крыжицкий и др.]. - Київ : Наук. думка, 1987. - 200 с.

63.4

К 90

207. Лазарович М. В. Античні міста Північного Причорномор'я //

Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2008. – С. 29–31.

63.3(4УКР)я73

Л 17

208. Литвин В. М. Античні міста-держави АПівнічного Причорномор'я // Історія України : підручник / В. М. Литвин. - 2-е доопрац. та допов. - Київ, 2008. – С. 29–35.

63.3(4УКР)я73

Л 64

209. Магомедов Б. В. Ольвія і варвари в пізньоантичний період / Б. В. Магомедов // Археологія. - 2007. - № 4. - С. 47-54. - Бібліогр.: 69 назв.

210. Магочій П. Р. Степові райони та міста Північного Причорномор'я // Історія України / П. Р. Магочій. - Київ, 2007. – С. 40–47.

63.3(4УКР)

М 12

211. Макаров И. А. Боспор, Фракция и Херсонес Таврический в первой четверти I в. н. э. : новое эпиграфическое свидетельство из Херсонеса / И. А. Макаров // Вестн. древней истории. - 2007. - № 4. - С. 62-69.

212. Моця О. П. Античні міста Північного Причорномор'я / О. П. Моця // Історія України : навч. посіб. / В. Ф. Верстюк, О. В. Гарань, О. І. Гуржій, В. М. Даниленко ; М-во освіти України ; [під ред. В. А. Смолія]. - Київ, 1997. – С. 15–16.

63.3(4УКР)я7

I-90

213. Назарчук В. І. Незвичайний каліптер з Ольвії / В. І. Назарчук // Археологія. - 2012. - № 4. - С. 86-91. - Бібліогр.: 20 назв.

214. Николаев М. І. Синхронізація епонімного літочислення та просопографія Ольвії IV – I ст. до н. е. / М. І. Ніколаєв // Археологія. - 2010. - № 4. - С. 19-30. - Бібліогр.: с. 28-30.

215. Островерхов А. С. Про технологію виготовлення і походження скляних парфумерних паличок з античних міст Північного Причорномор'я / А. С. Островерхов, Е. О. Левіна // Стародавнє виробництво на території України : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т археології ; [редкол.: С. В. Паньков та ін.]. - Київ, 1992. – С. 141–153.

63.48(4УКР)

С 77

216. Павлів Д. Античні міста Причорномор'я / Д. Павлів // Історія України : підруч. для студ. ВНЗ / В. Баран, Л. Войтович, Я. Грицак, О. Зайцев ; М-во освіти і науки України ; відп. ред. Ю. Сливка. - 3-є вид., перероб. і допов. - Львів, 2002. – С. 47–49.

63.3(4УКР)я73

I-90

217. Русяєва А. С. Основні аспекти історії Ольвії у працях Л. М. Славина / А. С. Русяєва // Археологія. - 2007. - № 1. - С. 11-21.
218. Скржинська М. В. Морські шляхи ольвійських кораблів / М. В. Скржинська // Укр. іст. журн. - 2008. - № 1. - С. 135-141. - Бібліогр.: 22 назви.
219. Скржинська М. В. Скіфи, сармати й інші народи Північного Причорномор'я в зображенні Плінія Старшого / М. В. Скржинська // Укр. іст. журн. - 1977. - № 8. - С. 57-67.
220. Славін Л. М. Ольвія / Л. М. Славін ; АН УРСР, Ін-т історії матеріальної культури. - Київ : Вид-во АН УРСР, 1938. - 88 с.

63.3(0)3

С 47

221. Славин Л. М. Экономическая жизнь Ольвии в догетскую эпоху / Л. М. Славин // Археологія. - 2007. - № 1. - С. 6-11.
222. Стоянов, Р. В. Несколько замечаний о времени и причинах основания Херсонеса Таврического / Р. В. Стоянов // Вестн. древней истории. - 2007. - № 2. - С. 125-144.
223. Херсонес Таврический в третьей четверти VI - середине I вв. до н. э. : очерки истории и культуры. - Київ : Академперіодика, 2005. - 626 с.

63.3(0)32

Х 39

224. Шабала Я. М. Античні міста-держави // Історія України : посібник-практикум / Я. М. Шабала ; М-во освіти і науки України. - Луцьк, 2008. - С. 18-19.

63.3(4УКР)я7

Ш 12

225. Яниш Е. Ю. Промысловые рыбы древней Ольвии (I - III вв. н. э.) и ее окрестностей / Е. Ю. Яниш, Е. Е. Антипина // Зоол. журн. - 2013. - Т. 92, № 9. - С. 1190-1200.

6. Проблема походження слов'ян. Джерела та література про слов'ян

226. Баран В. Археологічні джерела до вивчення слов'ян V-VII ст. // Давні слов'яни / В. Баран. - Київ, 1998. - С. 29-78.

63.3(4УКР)2

Б 24

227. Баран В. Процеси східнослов'янського культурогенезу в другій половині I тис. н. е. / В. Баран // Українознавство : календар-щорічник-2002. - Київ, 2001. - С. 75-78.

63.3(4УКР)

У 45

228. Баран В. Слов'янське поселення середини I тисячоліття н.е. біля с. Термнівці на Дністрі / В. Баран // Вісн. Ін-ту археології [редкол.: О. Франко (голов. ред.) та ін.]. - Львів, 2008. - Вип. 3. - С. 38-67.

63.4я5

В 53

229. Бойко О. Д. Східні слов'яни в VI–XI ст. // Історія України : навч. посіб. [для студ. ВНЗ] / О. Д. Бойко ; М-во освіти і науки України. - 3-є вид., допов. - Київ, 2010. – С. 31–36.
63.3(4УКР)я73
Б 77
230. Винокур І. С. Ранні слов'яни. Східні слов'яни середини – другої половини I тис. н.е. // Археологія України : підруч. для студ. іст. спец. ВНЗ / І. С. Винокур, Д. Я. Телегін ; М-во освіти і науки України. - Тернопіль, 2004. – С. 242–322.
63.48(4УКР)я73
В 49
231. Винокур І. С. Ранньосередньовічні слов'яни V–VIII століть нової ери // Історія лісостепового Подністрів'я та Південного Побужжя від кам'яного віку до середньовіччя / І. С. Винокур. - Київ ; Одеса, 1985. – С. 77–88.
63.48(4УКР)
В 49
232. Давні слов'яни : Походження // Давня історія України : у 2 кн. : навч. посіб. для студ. ВНЗ / П. П. Толочко, Д. Н. Козак, С. Д. Крижицький, О. П. Моця ; М-во освіти України. - Київ, 1995. – Кн. 2. – С. 5–38.
63.3(4УКР)2я73
Д 13
233. Давні слов'яни та їхні сусіди // Археологія України : курс лекцій : навч. посіб. / Л. Л. Залізняка, К. П. Бунятян, В. М. Зубар, О. П. Моця ; за ред. Л. Л. Залізняка. - Київ, 2005. – С. 344–427.
63.48(4УКР)я73
А 87
234. Джерела вивчення давніх слов'ян. Слов'яни в історичному контексті. Концепції щодо території формування слов'ян. Склавини та анти – предки українського народу // Історія України : навч.-метод. посіб. для семінар. занять / за ред. В. М. Литвина. - Київ, 2006. – С. 29–40.
63.3(4УКР)я73
І-90
235. Дослідник давньої історії слов'ян : [М. Ю. Смішко] // Укр. іст. журн. – 1970. – № 11. – С. 139–140.
236. Залізняка Л. Л. Походження слов'ян // Нариси стародавньої історії України / Л. Л. Залізняка ; Терноп. НДІ "Проблеми людини". - Київ, 1994. – С. 117–135.
63.3(4УКР)4
З-23
237. Ковалевська О. Комплексні етнокультурні дослідження з історії східного слов'янства: особистий внесок М. Біляшівського / О. Ковалевська // Слов'янські обрії : міждисциплінар. зб. наук. пр. / НАН України, Укр. комітет славистів ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. - Київ, 2006. - Вип. 1. - С. 467-470.

63.3(4=СЛ)я43

С 48

238. Козак Д. Н. Давні слов'яни та їх сусіди на межі ер та в І половині І тисячоліття н.е. / Д. Н. Козак, Н. С. Абашина // Україна: хронологія розвитку / [авт. кол. 1 т.: О. О. Григор'єва та ін.]. - Київ, 2008. - Т. 1. - С. 594—667.

63.3(4УКР)

У 45

239. Козак Д. Н. Ранньослов'янський комплекс VI–IX ст. // Давні землероби Волині (пам'ятки археології на Хрінницькому водоймищі) : монографія / Д. Н. Козак, Б. А. Прищеп, В. В. Шкоропад ; НАН України, Ін-т археології. - Київ, 2004. - С. 161–181.

63.48(4УКР)

К 59

240. Конча С. В. Ідентифікація "країни слов'ян" за "Описом північних народів" невідомого автора / С. В. Конча // Східний світ. - 2013. - № 1. - С. 115-123. - Бібліогр.: с. 122-123.

241. Король В. Ю. Давні слов'яни // Історія України : навч. посіб. / В. Ю. Король ; М-во освіти і науки України. - Вид. 2-е, допов. - Київ, 2008. - С. 22–30.

63.3(4УКР)я73

К 68

242. Коротке зведення писемних джерел про слов'ян (I – поч. II тис. н. е.) // Давня історія України : у 2-х кн. / П. П. Толочко [та ін.]. - Київ, 1995. - Кн. 2. - С. 206–209.

63.3(4УКР)2я73

Д 13

243. Кравченко Н. М. Проблеми походження та стародавньої історії слов'ян / Н. М. Кравченко // Археологія та стародавня історія України : курс лекцій : навч. посіб. для іст. спец. ун-тів та педін-тів / М. О. Чмихов, Н. М. Кравченко, І. Т. Ченяков ; М-во освіти України. - Київ, 1992. - С. 258–271.

63.4(4УКР)

Ч-74

244. Кравченко Н. М. Слов'яни на території України в V–VII ст. / Н. М. Кравченко // Археологія та стародавня історія України : курс лекцій : навч. посіб. для іст. спец. ун-тів та педін-тів / М. О. Чмихов, Н. М. Кравченко, І. Т. Ченяков ; М-во освіти України. - Київ, 1992. - С. 324–341.

63.4(4УКР)

Ч-74

245. Лазарович М. В. Походження слов'ян та їх розселення на території України // Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2008. - С. 32–34.

63.3(4УКР)я73

Л 17

246. Лучик В. Середньонадніпряньська прабатьківщина слов'ян з лінгвістичного погляду / В. Лучик // Слов'янські обрії : доповіді / НАН України, Укр. ком. славистів. - Київ, 2008. - Вип. 2. - С. 351-376. - Бібліогр.: с. 373-376.
63.3(4=СЛ)я43
С 48
247. Магочій П. Р. Слов'яни і хозари // Історія України / П. Р. Магочій. - Київ, 2007. - С. 48-60.
63.3(4УКР)
М 12
248. Мирончук В. Д. Східні слов'яни // Історія України : навч. посіб. / В. Д. Мирончук, Г. С. Ігошкін. - Київ, 2001. - С. 9-11.
63.3(4УКР)я7
М 64
249. Мицик Ю. А. Давні слов'яни // Історія України / Ю. А. Мицик, В. С. Власов ; Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія". - Київ, 2001. - Ч. 1. - С. 13-18.
63.3(4УКР)я72
М 70
250. Моця О. Православ'я і давньоруська народність: до проблеми етнічної ідентифікації східних слов'ян / О. Моця // Слов'янські обрії : доповіді / НАН України, Укр. ком. славистів. - Київ, 2008. - Вип. 2. - С. 443-459. - Бібліогр.: с. 458-459.
63.3(4=СЛ)я43
С 48
251. Моця О. П. Слов'яни / О. П. Моця // Історія України : навч. посіб. / В. Ф. Верстюк, О. В. Гарань, О. І. Гуржій, В. М. Даниленко ; М-во освіти України ; [під ред. В. А. Смоля]. - Київ, 1997. - С. 18-21.
63.3(4УКР)я7
І-90
252. Остафійчук В. Ф. Слов'яни в доруський період // Історія України: сучасне бачення : навч. посіб. / В. Ф. Остафійчук ; М-во освіти і науки України. - 4-е вид., випр. - Київ, 2008. - С. 36-40.
63.3(4УКР)я73
О-76
253. Павлів Д. Слов'ни та їхні сусіди першої половини першого тисячоліття : Писемні джерела про слов'ян / Д. Павлів // Історія України : підруч. для студ. ВНЗ / В. Баран, Л. Войтович, Я. Грицак, О. Зайцев ; М-во освіти і науки України ; відп. ред. Ю. Сливка. - 3-є вид., перероб. і допов. - Львів, 2002. - С. 49-54.
63.3(4УКР)я73
І-90
254. Петров В. П. Етногенез слов'ян : Джерела, етапи розвитку і проблематика / В. П. Петров ; АН УРСР, Ін-т археол. - Київ : Наук. думка, 1972. - 216 с.

63.51(4=СЛ)

П 30

255. Приходнюк О. Дунайська теорія походження слов'ян // Пам'ять століть. – 1999. – № 1. – С. 81–88.
256. Скржинська М. В. Перші писемні свідчення про слов'ян / М. В. Скржинська // Укр. іст. журн. – 1974. – № 6. – С. 91–99.
257. Слов'яни в давнину. Відомості про слов'ян у давніх писемних джерелах // Новий довідник : Історія України / відп. ред. І. Сілакова. - Київ, 2005. – С.46–50.

63.3(4УКР)я2

Н 73

258. Слов'янський етногенез // Історія України : навч. посіб. для студ. неіст. спец. / Р. Д. Лях, В. І. Ізюмов, Ю. М. Красноносів, С. Р. Лях ; М-во освіти України. - Донецьк, 1998. – С. 23–29.

63.3(4УКР)я73

I-90

259. Стародавні східні слов'яни // Нариси стародавньої історії України / АН УРСР, Ін-т археології ; [редкол.: С. М. Бібіков та ін.]. - Київ, 1957. – С. 311–355.

63.3(4УКР)

Н 28

260. Східні слов'яни в давнину // Історія України : навч. посіб. для студ. ВНЗ / М. О. Скрипник, Л. Ф. Домбровська, В. М. Красовський, О. І. Домбровський ; М-во освіти і науки України, Одес. держ. екон. ун-т ; під ред. М. О. Скрипника. - Київ, 2003. – С. 39–45.

63.3(4УКР)я73

I-90

261. Филипчук А. М. Міграційні процеси слов'ян V–VII ст. у Верхньому, Середньому Подністер'ї та Верхньому Попрутті (за матеріалами стаціонарних і розвідкових досліджень) / А. М. Филипчук // Вісник Інституту археології / [М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; редкол.: О. Франко та ін.]. - Львів, 2010. - Вип. 5. - С. 61-83. - Бібліогр.: с. 79-83.

63.4я54

В 53

262. Шабала Я. М. Давні слов'яни // Історія України : посібник-практикум / Я. М. Шабала ; М-во освіти і науки України. - Луцьк, 2008. – С. 21–22.

63.3(4УКР)я7

Ш 12

7. Економіка та соціальний розвиток давніх слов'ян

263. Баран В. Слов'яни в V–VII століттях нашої ери / В. Баран // Історія в шк. України. – 2003. – № 2. – С. 35–38.

264. Баран В. Слов'яни під час Великого переселення народів / В. Баран // Історія в шк. України. – 2003. – № 3. – С. 46–50.
265. Бойко О. Д. Суспільний розвиток східних слов'ян // Історія України : навч. посіб. [для студ. ВНЗ] / О. Д. Бойко ; М-во освіти і науки України. - 3-є вид., допов. - Київ, 2010. – С. 36–39.
63.3(4УКР)я73
Б 77
266. Горбаченко Т. Г. Культурно-історичний аспект аналізу мови та писемності як складових церковно-релігійного життя східних слов'ян / Т. Г. Горбаченко // Мультиверсум : філос. альм. – Київ, 2001.– Вип. 19. – С. 54–62.
87я54
М 90
267. Губарев В. К. Слов'янська колонізація. Спосіб життя східних слов'ян // Історія України / В. К. Губарев. - Донецьк, 2004. – С. 12–14.
63.3(4УКР)я73
Г 93
268. Гудзь-Марков А. В. Духовний мир славян // Пантеони богів индоевропейцев и прапантеон / А. В. Гудзь-Марков. – Москва, 2001. – С. 85–102.
63.5
Г 93
269. Економіка, культура і суспільний лад східнослов'янських племен // Нариси стародавньої історії України / АН УРСР, Ін-т археології ; [редкол.: С. М. Бібіков та ін.]. - Київ, 1957. – С. 331–347.
63.3(4УКР)
Н 28
270. Коляда - початок Різдвяних свят : Святкування Різдвяних свят у давніх слов'ян // Вісн. Пенсійного фонду України. - 2008. - № 1. - С. 48-49.
271. Лазарович М. В. Господарство та суспільні відносини [слов'ян] // Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2008. – С. 35–37.
63.3(4УКР)я73
Л 17
272. Основні форми господарської діяльності. Соціальний розвиток. Духовна культура // Давня історія України : у 2 кн. : навч. посіб. для студ. ВНЗ / П. П. Толочко, Д. Н. Козак, С. Д. Крижицький, О. П. Моця ; М-во освіти України. - Київ, 1995. – Кн. 2. – С. 54–68.
63.3(4УКР)2я73
Д 13
273. Охріменко Г. В. Керамічне виробництво ранньослов'янського та давньоруського періодів // Розвиток керамічного виробництва на Волині : (археологічні, етнографічні, мистецькі аспекти) / Г. В. Охріменко, М. М. Кучинко, Н. В. Кубицька. – Луцьк, 2003. – С.

274. Радул О. С. Елементи гігієнічного виховання дітей у східних слов'ян VI–XIII століття / О. С. Радул // Шлях освіти. - 2012. - № 4. - С. 36-40. - Бібліогр.: 20 назв.
275. Радул О. Ігри дітей давніх східних слов'ян / О. Радул // Рідна шк. - 2009. - № 12. - С. 48-51. - Бібліогр.: 14 назв.
276. Соломонова О. Східнослов'янська культура і сміх: на перетині координат / О. Соломонова // Кур'єр Кривбасу. - 2009. - № 238/239. - С. 348-359.
277. Соціально-економічний розвиток, суспільний устрій та культура східних слов'ян напередодні об'єднання їх у феодальну державу // Історія України : навч.-метод. посіб. для семінар. занять / за ред. В. М. Литвина. - Київ, 2006. – С. 41–46.

63.3(4УКР)я73

I-90

278. Східні слов'яни, їх розселення і побут в VI–IX ст. // Хрестоматія з історії УРСР : [в 2 т.] : посіб. для вчителів. / упорядкув.: О. А. Бевзо [та ін.] ; за ред. І. О. Гуржія. - Київ, 1959. – Т. 1 : 3 найдавніших часів до кінця 50-х рр. XIX ст. – С. 19–24.

63.3(4УКР)я7

X 91

279. Шумилович Б. Художня культура на території України I–V ст.: проблеми періодизації та типологізації / Б. Шумилович // Народознавчі зошити. – 2000. – Зошит 4. – С. 660–663.

63.5(4УКР)я54

H 30

8. Історична наука про походження держави у східних слов'ян

280. Бужанський А. Походження державності у південно-східних слов'ян / А. Бужанський // Літопис Волині : наук.-попул. зб. волинознавства.– Вінніпег, 1964.– Рік VII, чис. 7.– С. 19–41.

63.3(4УКР-4ВОЛ)

Л 64

281. Кормич Л. І. Літописні слов'янські племена в Україні. Початки їх державності // Історія України : підручник / Л. І. Кормич, В. В. Багацький. - Київ, 2004. – С. 51–53.

63.3(4УКР)я73

К 66

282. Крип'якевич І. П. Початки держави // Історія України / І. П. Крип'якевич ; [відп. ред.: Ф. П. Шевченко, Б. З. Якимович]. - Львів, 1990. – С. 26–33.

63.3(4УКР)

К 82

283. Лазарович М. В. Державно-племінні утворення VII–VIII століть // Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович ; М-во

освіти і науки України. - Київ, 2008. – С. 34–35.

63.3(4УКР)я73

Л 17

284. Мицик Ю. А. Східнослов'янські племена – предки українців у переддень утворення держави // Історія України / Ю. А. Мицик, В. С. Власов ; Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія". – Київ, 2001. – Ч. 1. – С. 18–21.

63.3(4УКР)я72

М 70

285. Переддержавні утворення у східних слов'ян // Історія України : навч. посіб. для студ. неіст. спец. / Р. Д. Лях, В. І. Ізюмов, Ю. М. Красноносів, С. Р. Лях ; М-во освіти України. - Донецьк, 1998. – С. 10–12.

63.3(4УКР)

І 90

286. Перші державні утворення у східних слов'ян // Новий довідник : Історія України / відп. ред. І. Сілакова. - Київ, 2005. – С. 51–54.

63.3(4УКР)я2

Н 73

287. Петегірич В. Слов'яни на території України V–IX століть : Початки державности / В. Петегірич // Історія України : підруч. для студ. ВНЗ / В. Баран, Л. Войтович, Я. Грицак, О. Зайцев ; М-во освіти і науки України ; відп. ред. Ю. Сливка. - 3-є вид., перероб. і допов. - Львів, 2002. – С. 55–64.

63.3(4УКР)я73

І-90

Давня історія України [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. на. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2015. - 287 назв.

Подано бібліографічні матеріали, наявні у фондах бібліотеки, по давній історії України. Рекомендовано книги, автореферати дисертацій, статті у продовжуваних, періодичних та неперіодичних виданнях.

ББК 63.3(4УКр)я1